

פתרון תרגילים בנושא סדרות ואינדוקציה

תרגיל 1: נתונה סדרה גיאומטרית a_1, a_2, a_3 . נתון ש- $a_1 = 2$ וסכום הסדרה הוא 0. מצאו את מנת הסדרה.

פתרון: נסמן את מנת הסדרה ב- q , אז ניתן לכתוב את הסדרה באופן הבא: $2, 2q, 2q^2$. נתון שהסכום הוא 0, כלומר $2 + 2q + 2q^2 = 0$. נותר לפתור את המשוואה ולמצוא את q , אבל אחרי בדיקה, מקבלים שלמשוואה אין שורשים ממשיים ולכן אין סדרה המקיימת את הנתונים.

תרגיל 2: נתון שסכומה של סדרה הנדסית בת 10 איברים הוא π ושמתה היא 2. ממשיכים את הסדרה 10 איברים נוספים. מהו סכומה?

פתרון א' (שגורתי): לפי הנוסחה לסכום של הסדרה ההנדסית, מקבלים $\pi = \frac{a_1(2^{10}-1)}{2-1}$. לכן אם נציב את a_1 בנוסחה לסכום של סדרה הנדסית באורך 20, נקבל

$$S_{20} = a_1 \frac{2^{20} - 1}{2 - 1} = \frac{\pi}{2^{10} - 1} (2^{20} - 1) = \frac{\pi}{2^{10} - 1} (2^{10} - 1) (2^{10} + 1) = 1025\pi$$

פתרון ב' (עם רעיון): האיבר ה-11 בסדרה גדול מן האיבר הראשון פי $2^{10} = 1024$. האיבר ה-12 בסדרה גדול מן האיבר השני פי $2^{10} = 1024$. האיבר ה-13 בסדרה גדול מן האיבר השלישי פי $2^{10} = 1024$.
... האיבר ה-20 בסדרה גדול מן האיבר העשירי פי $2^{10} = 1024$. המסקנה - סכום 10 האיברים החל מן המקום ה-11 גדול פי 1024 מן הסכום של עשרה האיברים הראשונים, שהוא π . הסכום הכולל הוא אם כן 1025π .

תרגיל 3: חשבו את הממוצע של המספרים 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128, 256, 512, 1024.

פתרון: כפי שראיתם בוידאו מתקיים $\sum_{i=0}^n 2^i = 2^{n+1} - 1$. במקרה שלנו, $\sum_{i=0}^n 2^i = 2^{11} - 1 = 2048 - 1 = 2047$. סיכמנו 11 מספרים ולכן הממוצע הוא $\frac{2047}{11}$. (מי שלא זוכר את הנוסחה, יכול להשתמש בנוסחה הרגילה לסכום סדרה הנדסית ומקבלים $\frac{1-2^{11}}{1-2} = 2047$.)

תרגיל 4: חשבו את הממוצע של המספרים $1, 2, 4, \dots, 2^n$.

פתרון: באותו אופן כמו בתרגיל הקודם הממוצע הוא $\frac{2^{n+1}-1}{n+1}$.

תרגיל 5: בסדרה גיאומטרית בת 4 איברים שאיברה הראשון הוא 1 סכום האיברים הוא 4. מהן האפשרויות למנה q של הסדרה?

פתרון: אברי הסדרה הם: $1, q, q^2, q^3$. מהנתון מתקיים $1 + q + q^2 + q^3 = 4$, כלומר צריך למצוא פתרון למשוואה $q^3 + q^2 + q - 3 = 0$. בעזרת הניחוש או בעזרת הניחוש האינטליגנטי ניתן לנחש את אחד הפתרונות שהוא $q = 1$. כדי למצוא את שאר השורשים נבצע חלוקת פולינומים ונקבל את הפולינום $q^2 + 2q + 3$. לפולינום אין שורשים ממשיים, אבל מי שמכיר קצת מספרים מרוכבים יכול למצוא את שאר השורשים.